

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2016 m. d.
įsakymu Nr. V-

**2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR KOVA SU
SKURDU“ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS NR. 08.4.2-ESFA-V-628 „TIKSLINIŲ
TERITORIJŲ GYVENTOJŲ SVEIKOS GYVENSENOS SKATINIMAS“ PROJEKTŲ
FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-628 „Tikslinių teritorijų gyventojų sveikos gyvensenos skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami Paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – Paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms ir skatinti sveiką senėjimą“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-628 „Tikslinių teritorijų gyventojų sveikos gyvensenos skatinimas“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, projektų vykdytojais, įgyvendindami pagal Aprašą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – Projektas), taip pat institucijos, atliekančios Paraiškų vertinimą, atranką ir Projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos sprendimu, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-783 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos sprendimu, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“;

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d.

nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės);

2.4. 2014–2020 m. rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties ES struktūrinių fondų reikalavimams (aktuali redakcija skelbiama www.esinvesticijos.lt);

2.5. Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-815 „Dėl Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų planas);

2.6. Nacionalinę vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. V-814 „Dėl Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Vėžio programa);

2.7. Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos įgyvendinimo 2014–2016 metais priemonių planą, patvirtintą 2014 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1209 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. V-814 „Dėl Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos patvirtinimo“ pakeitimo ir Nacionalinės vėžio profilaktikos ir kontrolės 2014–2025 metų programos įgyvendinimo 2014–2016 metais priemonių plano patvirtinimo“ (toliau – Vėžio programos priemonių planas);

2.8. Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos patvirtinimo“;

2.9. 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Sveikata visiems“ tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 293 „Dėl 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Sveikata visiems“ tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. **Tikslinės gyventojų grupės** – tikslinėse teritorijose gyvenantys asmenys.

3.2. **Tikslinės teritorijos** – Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plane ir Vėžio programoje nurodytos savivaldybės, pasižyminčios didžiausiais pirmalaikio (0–64 m.) Lietuvos gyventojų mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų, galvos smegenų kraujotakos ligų, piktybinių navikų bei traumų ir kitų išorinių mirties priežasčių rodikliais.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose ir Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) ir viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra (toliau – Įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 8 127 668,00 eurų (aštuonių milijonų vieno šimto dvidešimt septynių tūkstančių šešių šimtų šešiasdešimt aštuonių eurų 00 ct), iš kurių iki 6 908 518,00 eurų (šešių milijonų devynių šimtų aštuonių tūkstančių penkių šimtų aštuoniolikos eurų 00 ct) – ES struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo) lėšos, iki 1 219 150,00 eurų (vieno milijono dviejų šimtų devyniolikos tūkstančių vieno šimto penkiasdešimt eurų 00 ct) – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Lėšų rezervo šiai priemonei nenumatoma.

9. Priemonės tikslas – tikslinių teritorijų gyventojų sveikos gyvensenos skatinimas taikant kompleksines priemones, siekiant sumažinti tikslinėse teritorijose, nurodytose Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano 3 priedo „Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktikos,

neįgalumo ir mirtingumo nuo išorinių priežasčių mažinimo krypties aprašas“ 8 punkte, 4 priedo „Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų mažinimo krypties aprašas“ 9 punkte, 5 priedo „Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo galvos smegenų kraujotakos ligų mažinimo krypties aprašas“ 4 punkte, Vėžio programos 14 punkte (4 pav.), pirmalaikį mirtingumą nuo paplitusių pagrindinių lėtinių neinfekcinių ligų (kraujotakos sistemos ligų, galvos smegenų kraujotakos ligų), onkologinių ligų, vykdyti traumų bei nelaimingų atsitikimų priežasčių rizikos veiksnių prevenciją ir jų valdymą ir mažinti neįgalumą, taip sudarant prielaidas mažinti tikslinių teritorijų gyventojų sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.

10. Pagal Aprašą remiamos šios veiklos, skirtos tikslinių teritorijų gyventojų sveikai gyvensenai skatinti kraujotakos sistemos ligų, galvos smegenų kraujotakos ligų, onkologinių ligų, traumų ir nelaimingų atsitikimų ir mirtingumo nuo išorinių mirties priežasčių srityse, vadovaujantis Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktikos, neįgalumo ir mirtingumo nuo išorinių priežasčių mažinimo krypties ir (ar) Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų mažinimo krypties, ir (ar) Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo galvos smegenų kraujotakos ligų mažinimo krypties aprašais bei Vėžio programa:

10.1. informacijos sklaidai parengimas, informacijos sklaida, visuomenės švietimas sveikatos profilaktikos, pagrindinių rizikos veiksnių bei sveikatai palankių prekių ir paslaugų temomis;

10.2. metodikų, rekomendacijų ir kt. dokumentų, reikalingų gyventojų sveikai gyvensenai ir ligų profilaktikai skatinti, rengimas;

10.3. tyrimų atlikimas, įgyvendinamų veiksmų bei jų poveikio stebėseną ir vertinimas;

10.4. sveikatos įgūdžiams formuoti skirtų teminių sveikatos mokymo kabinetų įrengimas, reikalingos įrangos ir priemonių įsigijimas;

10.5. visuomenės sveikatos specialistų, pirminės sveikatos priežiūros ir kitų specialistų kvalifikacijos tobulinimas gyventojų sveikatos išsaugojimo įgūdžiams formuoti.

11. Pagal Aprašą remiamų veiklų valstybės projektų sąrašą numatoma sudaryti iki 2016 m. gruodžio mėn. 31 d.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

12. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai ir partneriai yra:

Veiklos Nr. (Aprašo punktas)	Veikla	Galimi pareiškėjai	Galimi partneriai
10.1	Informacijos sklaidai parengimas, informacijos sklaida, visuomenės švietimas sveikatos profilaktikos, pagrindinių rizikos veiksnių bei sveikatai palankių prekių ir paslaugų temomis	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos; Sveikatos apsaugos ministerija; Lietuvos sporto universitetas; Valstybinis psichikos sveikatos centras; VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos; Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos; Higienos institutas; Vilniaus universitetas; Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos; Sveikatos apsaugos ministerija; Lietuvos sporto universitetas; Valstybinis psichikos sveikatos centras; VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos; Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė

			Kauno klinikos; Higienos institutas; Vilniaus universitetas; Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
10.2	Metodikų, rekomendacijų ir kt. dokumentų, reikalingų gyventojų sveikai gyvensenai ir ligų profilaktikai skatinti, rengimas	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos; Valstybinis psichikos sveikatos centras; Lietuvos sporto universitetas; Nacionalinis vėžio institutas; VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos; Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos; Higienos institutas	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos; Valstybinis psichikos sveikatos centras; Lietuvos sporto universitetas; Nacionalinis vėžio institutas; VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos; Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos; Higienos institutas
10.3	Tyrimų atlikimas, įgyvendinamų veiksmų bei jų poveikio stebėseną ir vertinimas	Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos; Vilniaus universitetas; Lietuvos sveikatos mokslų universitetas; Sveikatos apsaugos ministerija, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Higienos institutas	Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos; Vilniaus universitetas; Lietuvos sveikatos mokslų universitetas; Sveikatos apsaugos ministerija, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Higienos institutas
10.4	Sveikatos įgūdžiams formuoti skirtų teminių sveikatos mokymo kabinetų įrengimas, reikalingos įrangos ir priemonių įsigijimas	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras
10.5	Visuomenės sveikatos specialistų, pirminės sveikatos priežiūros ir kitų specialistų kvalifikacijos tobulinimas gyventojų sveikatos išsaugojimo įgūdžiams formuoti	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras; Sveikatos apsaugos ministerija; Valstybinis psichikos sveikatos centras; Vilniaus universitetas; Lietuvos sveikatos mokslų universitetas; Klaipėdos universitetas	Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras; Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras; Sveikatos apsaugos ministerija; Valstybinis psichikos sveikatos centras; Vilniaus universitetas; Lietuvos sveikatos mokslų universitetas; Klaipėdos universitetas

13. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

14. Pareiškėjas (projekto vykdytojas) yra tiesiogiai atsakingas už projekto parengimą, įgyvendinimą ir rezultatus nepriklausomai nuo to, ar pareiškėjas (projekto vykdytojas) projektą įgyvendina vienas, ar kartu su partneriais.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

15. Projekto veiklos (tarp jų ir viešieji pirkimai) gali būti pradėtos vykdyti prieš projektų sutarčių pasirašymą pareiškėjui prisiėmus visišką atsakomybę už veiklą ir jų įgyvendinimui skirtų išlaidų tinkamumą. Paraiškos dėl projekto finansavimo vertinimo metu nustatčius, kad veikla ir (ar) jai įgyvendinti skirtos visos išlaidos / dalis išlaidų yra netinkamos finansuoti, patirtas išlaidas pareiškėjas apmoka iš savo lėšų.

16. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

17. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus:

17.1. siekti Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano 3 priedo („Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktikos, neįgalumo ir mirtingumo nuo išorinių priežasčių mažinimo krypties aprašas“) 35 punkte iškelto tikslo, 37 punkte nustatyto uždavinio ir įgyvendinti 37.1 ir (arba) 37.2, ir (arba) 37.3, ir (arba) 37.5, ir (arba) 37.6, ir (arba) 37.7, ir (arba) 37.9, ir (arba) 37.14, ir (arba) 37.15 papunkčiuose numatytas priemonės (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus), ir (arba)

17.2. siekti Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano 4 priedo („Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų mažinimo krypties aprašas“) 29 punkte iškelto tikslo, 32 punkte nustatyto uždavinio ir įgyvendinti 32.2 (veiklas, susijusias su įgyvendinamų veiksmų stebėseną ir vertinimu), 32.2.2 (veiklas, susijusias su rekomendacijų parengimu dėl fizinio aktyvumo didinimo intervencijų įgyvendinimo praktikoje) ir (arba) 32.2.3 (veiklas, susijusias su rūkymo paplitimui mažinti skirtų rekomendacijų parengimu dėl intervencijų įgyvendinimo praktikoje bei informacijos sklaida apie metimo rūkyti galimybes ir metodikas; rūkančių ir nerūkančių informavimą apie tabako dūmų aplinkoje galimas neigiamas pasekmes sveikatai) ir (arba) 32.2.7, ir (arba) 32.2.8, ir (arba) 32.2.9 papunkčiuose numatytas priemonės (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus), ir (arba)

17.3. siekti Sveikatos netolygumų mažinimo veiksmų plano 5 priedo („Sergamumo ir pirmalaikio mirtingumo nuo galvos smegenų kraujotakos ligų mažinimo krypties aprašas“) 20 punkte nustatyto tikslo, 23 punkte iškelto uždavinio ir įgyvendinti 23.2.1 ir (arba) 23.2.2 (veiklas, susijusias su rūkymo paplitimui mažinti skirtų rekomendacijų parengimu dėl intervencijų įgyvendinimo praktikoje bei informacijos sklaida apie metimo rūkyti galimybes ir metodikas; rūkančių ir nerūkančių informavimą apie tabako dūmų aplinkoje galimas neigiamas pasekmes sveikatai) ir (arba) 23.2.3, ir (arba) 23.2.4 (veiklas, susijusias su rekomendacijų parengimu dėl fizinio aktyvumo didinimo intervencijų įgyvendinimo praktikoje), ir (arba) 23.2.6, ir (arba) 23.2.7, ir (arba) 23.2.8, ir (arba) 23.3 (veiklas, susijusias su visuomenės ir pirminės asmens sveikatos priežiūros specialistų kvalifikacijos tobulinimu) papunkčiuose numatytas priemonės (nustatytas veiklas ir projektų vykdytojus), ir (arba)

17.4. siekti Vėžio programos 168 punkte ir (arba) 169.2, ir (arba) 169.3 papunkčiuose numatytų tikslų bei uždavinių ir įgyvendinti 30.1 ir (arba) 30.5.1, ir (arba) 30.5.2, ir (arba) 53.4 (veiklas, susijusias su Europos mokslininkų parengtų gairių pritaikymu, siekiant kokybiškai vykdyti atrankinės patikros dėl onkologinių ligų programas), ir (arba) 160.2.1.3 papunkčiuose numatytas priemonės (įgyvendinant Vėžio programos priemonių plano 2.1, 2.4, 2.5, 3.10 papunkčius).

18. Aprašo 10.3 papunktyje įvardytą veiklą galima pasirinkti tik tuo atveju, jei kartu pasirenkama vykdyti ir 10.1, ir (ar) 10.2 papunkčiuose įvardyta veikla.

19. Pagal šį Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

20. Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 48 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

21. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti Paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, Projektų taisyklių nustatyta tvarka projekto vykdymo laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki 2023 m. spalio 1 d., tačiau visais atvejais visi projekte numatyti rodikliai turi būti pasiekti ir už juos atsiskaityta ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d.

22. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje ir (arba) kitose ES valstybėse narėse, jei jas vykdamas sukurti produktai, rezultatai ir nauda atitenka Lietuvos Respublikai.

23. Tinkama (-os) projekto tikslinė (-ės) grupė (-ės) yra tikslinėse teritorijose, kurios pasižymi didžiausiais sveikatos netolygumais Lietuvoje, gyvenantys asmenys. Nuorodos į atitinkamus strateginių dokumentų punktus, kuriuose šios teritorijos įvardijamos, yra nurodytos šio Aprašo 9 punkte. Įgyvendinant Aprašo 10.5 papunktyje nurodytą veiklą, tikslinė grupė yra visuomenės sveikatos specialistai, pirminės sveikatos priežiūros ir kiti specialistai.

24. Projektu turi būti siekiama toliau išvardytų stebėsenos rodiklių, kurių skaičiavimo aprašai patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. 1K-139 „Dėl finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 783 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos sprendimu, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.1.3 konkretaus uždavinio „Pagerinti sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms bei sumažinti sveikatos netolygumus“ ir 8.4.2 konkretaus uždavinio „Sumažinti sveikatos netolygumus, gerinant sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą tikslinėms gyventojų grupėms, ir skatinti sveiką senėjimą“ priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (kartu su 2015 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-972):

Eil. Nr.	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Pasirenkamas vykdamas veiklą (-as) Nr. (nurodomi atitinkami šio Aprašo punktai)
1.	R.N.631	„Tikslinių teritorijų gyventojų, žinančių, ką reiškia gyventi sveikai, dalies padidėjimas“	10.1
2.	R.N.632	„Tikslinių teritorijų gyventojų, manančių, kad jie atsakingi už savo sveikatą, dalies padidėjimas“	10.1
3.	P.N.633	„Įrengti teminiai sveikatos mokymo kabinetai Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centre“	10.4
4.	P.N.602	„Mokymuose dalyvavę sveikatos priežiūros ir kiti specialistai“	10.4, 10.5
5.	P.N.603	„Parengtos ir patvirtintos metodikos, tvarkos aprašai ir kiti dokumentai“	10.2

25. Projektų parengtumui reikalavimai nėra taikomi.

26. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui. Rekomenduojama, kad projektai prisidėtų prie lyčių lygybės principo įgyvendinimo ir (arba) skatintų nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės

priklausomybės, religijos principo įgyvendinimą, t. y. jei pasirenkamos vykdyti 10.1 ir (ar) 10.2, ir (ar) 10.3, ir (ar) 10.4 veiklos, projekto vykdytojas turi įvertinti horizontaliųjų principų taikymą.

27. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

28. Pagal Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

29. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties ES struktūrinių fondų reikalavimams, kurios paskelbtos svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstyti projektų išlaidoms taikomus reikalavimus.

30. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

31. Išlaidos turi atitikti Europos socialinio fondo finansavimo sritis. Galimas kryžminis finansavimas, skirtas Aprašo 10.4 veiklai vykdyti, iki 18,5 proc. priemonei tinkamų finansuoti išlaidų sumos.

32. Pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

33. Savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis prisidedamas prie projekto įgyvendinimo projekto vykdytojas ir (arba) pareiškėjas gali deklaruoti projekto veiklose dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčio išlaidas tik kaip nuosavą įnašą.

34. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

35. Pagal šį Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkama finansuoti tik įgyvendinant Aprašo 10.4 veiklą. Šios išlaidos gali būti finansuojamos tik kryžminio finansavimo būdu, bet negali sudaryti daugiau nei 18,5 proc. nuo visų Priemonei tinkamų finansuoti išlaidų sumos.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Tinkama finansuoti
5.	Projekto vykdymas	Tinkama finansuoti: Projekto veikloms vykdyti (vykdančiojo personalo komandiruotės, dalyvių kelionės ir komandiruotės) reikalingos transporto išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius. Įkainiai nustatomi vadovaujantis 2015 m. balandžio 24 d. atliktu tyrimu „Kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaita“, toliau – Tyrimas). Tyrimas skelbiamas http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai \

		<p>Aprašo 10.5 papunktyje numatytoms vykdyti veikloms pagal poreikį reikalingos užsienio komandiruočių išlaidos apmokamos taikant fiksuotus įkainius. Įkainiai nustatomi vadovaujantis Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių apskaičiavimo tyrimo ataskaita, patvirtinta Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2014 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-191 „Dėl Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių apskaičiavimo tyrimo ataskaitos patvirtinimo“ (su 2015 m. sausio 22 d. įsakymo Nr. V-17 pakeitimais). Ši ataskaita skelbiama http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/moksliniu-isvyku-islaidu-fiksuotuju-ikainiu-apskaiciavimo-tyrimo-ataskaita-1</p> <p>Investicijų projekto parengimo išlaidos.</p> <p>Projektinio pasiūlymo ir paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti.</p>
6.	Informavimas apie projektą	Tinkamos finansuoti tik privalomos informavimo apie projektą priemonės, nurodytos Aprašo 68 punkte.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotą projekto išlaidų normą	Tinkama finansuoti. Netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma apskaičiuojama pagal Projektų taisyklių 10 priedą.

36. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir projekto tęstinumo laikotarpiu, yra taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių 36 skirsnyje.

37. Projekto vykdytojas, atsiskaitydamas už pasiektus stebėsenos rodiklius, privalo pateikti Įgyvendinančiai institucijai nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše (nurodytame šio Aprašo 24 punkte) nurodytus dokumentus nustatytais terminais.

38. Veiklos gali būti pradėtos įgyvendinti ir išlaidos gali būti patirtos ir apmokėtos iki sutarties pasirašymo, bet ne anksčiau kaip 2014 m. sausio 1 d., su sąlyga, kad visos projekto veiklos nėra baigtos pareiškėjui pateikiant paraišką.

39. Išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius, turi atitikti šias nuostatas:

39.1. pagal fiksuotuosius įkainius apmokamos išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių 35 skirsnį;

39.2. projektų, kuriems išlaidas numatyta apmokėti taikant fiksuotuosius įkainius, išlaidos apmokamos atsižvelgiant į projekto sutartyje nustatytus fiksuotuosius įkainius ir projekto vykdytojo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomas pasiektas projekto kiekybinis rezultatas. Dokumentai, reikalingi pateikti dėl fiksuotųjų įkainių kiekybinių rezultatų pasiekimo, nurodomi projekto sutartyje.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

40. Galimi pareiškėjai turi Ministerijai pateikti projektinį pasiūlymą iki Ministerijos kvietime teikti projektinį pasiūlymą nurodytos datos pagal formą, nustatytą Valstybės projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. V-761 „Dėl 2014–2020 metų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos valstybės projektų planavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

41. Jei pasirenkama vykdyti šio Aprašo 10.4 papunktyje nurodyta veikla, kartu su projektiniu pasiūlymu galimi pareiškėjai turi pateikti investicijų projektą, parengtą pagal

Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš ES struktūrinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, taip pat jo priedus – sąnaudų ir naudos analizės ir (arba) sąnaudų efektyvumo analizės rezultatų lenteles (netaikoma, jeigu investicijos į turtą neviršija 300 000 eurų). Ši metodika skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

42. Jei pasirenkama vykdyti šio Aprašo 10.4 papunktyje nurodyta veikla, alternatyvų palyginimui ir optimalios alternatyvos pasirinkimo pagrindimui turi būti naudojamas Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, nurodytas projekto įgyvendinimo alternatyvos analizės metodas.

43. Jei pasirenkama vykdyti šio Aprašo 10.4 papunktyje nurodyta veikla, o investavimo objekto tipas – esamų pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimas, minimaliai turi būti išnagrinėtos ir palygintos šios projekto įgyvendinimo alternatyvos:

43.1. esamo pastato techninių bei funkcinių savybių pagerinimas;

43.2. esamo pastato pardavimas ir naujo, reikalingas technines ir funkcines charakteristikas turinčio pastato įsigijimas;

43.3. įrangos įsigijimas trūkstantoms techninėms ir funkcinėms veiklos charakteristikoms užtikrinti.

44. Aprašo 41–43 punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi, jei projekte numatoma vykdyti tik Aprašo 10.1, 10.2, 10.3, 10.5 papunkčiuose nurodytas veiklas.

45. Ministerija, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgyja teisę teikti Paraišką finansuoti projektą.

46. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti Paraišką, kurios forma nustatyta Projektų taisyklių 3 priede ir skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

47. Pareiškėjas pildo Paraiškos formą ir teikia ją per iš ES struktūrinių fondų bendrai finansuojamų Projektų Duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) įgyvendinančiajai institucijai Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka. Pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

48. Jei vadovaujančioji institucija laikinai neužtikrina DMS funkcinių galimybių ir dėl to pareiškėjai negali pateikti Paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę Paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija Paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę Paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu ir apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

49. Kartu su Paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus (Aprašo 49.2–49.6 papunkčiuose nurodytų Paraiškos priedų formos skelbiamos ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „Paraiškų priedų formos“):

49.1. Partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriais (Partnerio deklaracijos forma integruota į pildomą paraiškos formą);

49.2. pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumo finansuoti ES fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis klausimyną;

49.3. informaciją apie Projektų gaunamas pajamas, jei iš ESF finansuojamo projekto kryžminis finansavimas iki pajamų įvertinimo viršija 1 mln. eurų (taikoma, jeigu numatoma gauti pajamas);

49.4. Paraiškoje numatytas išlaidas pagrindžiančius dokumentus (komercinius pasiūlymus, sutartis ir kt.);

49.5. viešųjų pirkimų dokumentus (taikoma, jei iki Paraiškos pateikimo įvykdyti su projektu susiję pirkimai);

49.6. jei projekte numatytos kryžminio finansavimo lėšos einamajam remontui, pareiškėjas turi pateikti šiuos dokumentus:

49.6.1. numatomų remontuoti patalpų nuosavybės teisę įrodančius dokumentus – VI Registru centro išrašo, patvirtinančio pareiškėjo teisę (disponavimo, valdymo, naudojimo) į nekilnojamąjį turtą, kuris tiesiogiai susijęs su projektu, kopiją;

49.6.2. statinio brėžinių ir (arba) patalpų planų iš inventorinės bylos kopijas;

49.6.3. darbų aiškinamąjį raštą (išvardyti, kuriose patalpose, kokie darbai bus vykdomi, suskirstant į sustambintas veiklas: sienos, lubos, santechnika, elektros instaliacija, stogas ir t. t.).

50. Visi Aprašo 49 punkte nurodyti priedai turi būti teikiami per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos). Jei priedai teikiami ne kartu su Paraiška, jie turi būti pateikti iki Paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos. Paraiškos pateikimo data ir laikas nustatomi pagal paskutinio pateikto priedo pateikimo datą ir laiką.

51. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė.

52. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti Paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

53. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 7, 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo priede „Tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

54. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą. Šis terminas neturi būti trumpesnis kaip 7 dienos ir ilgesnis kaip 14 dienų.

55. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo Paraiškos gavimo dienos.

56. Nepavykus Paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai Paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują Paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos).

57. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose. Apie Paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos) per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl Paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

58. Pareiškėjas sprendimą dėl Paraiškos atmetimo gali apskusti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

59. Sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

60. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS (arba raštu, jei DMS funkcinės galimybės tuo metu nėra užtikrinamos) pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

61. Pagal šį Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės sutartys.

62. Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą bei nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius sutarties, pasiūlymas pasirašyti sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą.

63. Įstaigos, kuriose bus įgyvendinamos šio Aprašo 10.4 papunktyje numatytos veiklos, turi užtikrinti, kad investicijų lėšomis įsigytas turtas būtų išlaikytas projekto įgyvendinimo metu ir dar ne mažiau kaip 5 metus projektui pasibaigus, o turtą praradus ar sugadinus jis būtų visiškai atkurtas.

64. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirtu finansavimu lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigyjamas. Draudžiamojo įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio išipareigojimo laikytųsi ir partneris (-iai).

65. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

65.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

65.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas.

66. Projekto sutartį pasirašo įgyvendinančiosios institucijos – viešosios įstaigos Europos socialinio fondo agentūros ir pareiškėjo įgalioti asmenys. Su pareiškėju sudarius sutartį, pareiškėjas tampa projekto vykdytoju.

VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

67. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, kurios forma nustatyta Projektų taisyklių 4 priede, ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus. Projektui taip pat taikomi reikalavimai, nustatyti šiame Apraše.

68. Pasirašius projekto sutartį projekto vykdytojas privalo įgyvendinti informavimo apie projektą priemones:

68.1. interneto svetainėje (jei projekto vykdytojas tokią turi) paskelbti informaciją apie įgyvendinamą projektą, apibūdinti jo tikslus, rezultatus ir informuoti apie finansavimą iš Europos socialinio fondo lėšų;

68.2. projekto įgyvendinimo pradžioje pakabinti bent vieną plakatą (ne mažesnę kaip A3 formato), kuriame turi būti pateikta informacija apie įgyvendinamą projektą ir finansavimą iš Europos socialinio fondo lėšų. Plakatas turi būti pakabintas visuomenei gerai matomoje vietoje (pavyzdžiui, prie įėjimo į pastatą);

68.3. kai organizuojami mokymai ar vykdomos kitos panašios projekto veiklos, užtikrinti, kad projektą įgyvendinantiems asmenims, projekto tikslinėms grupėms, projekto rezultatais besinaudojantiems asmenims būtų pranešta apie projekto finansavimą iš Europos socialinio fondo. Dokumentuose, skirtuose visuomenei ar projekto dalyviams informuoti, įskaitant dalyvavimo renginiuose patvirtinimo dokumentus ar kitus pažymėjimus, turi būti naudojamas ES 2014–2020 metų struktūrinių fondų ženklas ir informuojama apie finansavimą iš Europos socialinio fondo lėšų.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

69. Aprašo keitimo tvarka yra nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

70. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.
